

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN PÄÄTÖS,

tehty 3 päivänä joulukuuta 2001,

euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliiheen käytöstä tehdyn päätöksen EKP/2001/7 muuttamisesta

(EKP/2001/14)

(2002/12/EY)

EUROOPAN KESKUSPANKIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 106 artiklan 1 kohdan sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 16 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliiheen käytöstä 30 päivänä elokuuta 2001 tehdyssä päätöksessä EKP/2001/7 ⁽¹⁾ otetaan käyttöön yhteinen järjestely, jonka mukaisesti rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit vaihtavat rikkinäiset tai vahingoittuneet laillisina maksuvälineinä hyväksyttävät eurosetelit.
- (2) Päätöksen EKP/2001/7 3 artiklaa on tarkoituksenmukaista muuttaa sen selventämiseksi, että laillisina maksuvälineinä hyväksyttäviä euroseteleitä voidaan vaihtaa ainoastaan tiettyjen edellytysten täytyessä. Tämä artiklan muuttaminen on myös tarpeen, jotta kansallisille keskuspankeille voidaan asettaa nimenomainen velvollisuus kieltäytyä vaihtamasta laillisina maksuvälineinä hyväksyttäviä euroseteleitä, mikäli ne tietävät tai niillä on perusteltu syy olettaa, että on tapahtunut rikos taikka että setelit ovat tahallisesti rikottuja tai vahingoitettuja.
- (3) Tietystä euroseteleistä koskevista säännöksistä 7 päivänä heinäkuuta 1998 annettujen suuntaviivojen EKP/1999/3, sellaisena kuin ne ovat muutettuna 26 päivänä elokuuta 1999 ⁽²⁾, mukaan kansallinen keskuspankki voi tietyissä tapauksissa ottaa haltuunsa sille vaihdettavaksi esitetyt rikottut tai vahingoittuneet eurosetelit. Lisäksi myös kansallisiin keskuspankkeihin sovelletaan analogisesti euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä 28 päivänä kesäkuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1338/2001 ⁽³⁾ mukaisia periaatteita, joiden mukaan luottolaitokset ja muut laitokset ovat velvollisia poistamaan liikkeestä sellaiset eurosetelit, jotka ne tietävät vääriksi tai joiden suhteen niillä on riittävästi aihetta olettaa, että ne ovat vääriä. Kuitenkin tässä päätöksessä on selvyyden vuoksi tarpeen nimenomaisesti mainita, että kansallinen keskuspankki on velvollinen ottamaan haltuunsa kuittia vastaan kaikki rikkinäiset tai vahingoittuneet eurosetelit, joiden suhteen se tietää tai sillä on riittävästi aihetta olettaa, että on tapahtunut rikos — joko väärennös tai muu rikos kuten varkaus tai ryöstö. On mainittava selvästi, että rikkinäiset tai vahingoittuneet eurosetelit otetaan haltuun todisteeksi ja että ne esitetään toimivaltaisille viranomaisille esitutkinnan aloittamista varten tai jo aloitetun esitutkinnan tueksi. Todisteeksi haltuunotetut setelit palautetaan seteleiden esittäjälle esitutkinnan loputtua, elleivät toimivaltaiset viranomaiset toisin pääätä. Seteleiden esittäjä voi tämän jälkeen esittää setelit uudelleen vaihdettavaksi kansallisessa keskuspankissa. Lisäksi on tarkoituksenmukaista asettaa kansallisille keskuspankeille velvollisuus ottaa haltuunsa niille esitetyt setelit, mikäli ne tietävät tai niillä on riittävä syy olettaa, että setelit ovat tahallisesti rikottuja tai vahingoitettuja, jotta voidaan välttää tällaisten seteleiden palautuminen käyttöön tai estää se, että seteleiden esittäjä esittäisi ne vaihdettavaksi toisessa kansallisessa keskuspankissa.

⁽¹⁾ EYVL L 233, 31.8.2001, s. 55. Konsolidoitu versio julkaistu EYVL:n numerossa C 6 9.1.2002.

⁽²⁾ EYVL L 258, 5.10.1999, s. 32.

⁽³⁾ EYVL L 181, 4.7.2001, s. 6.

- (4) On nähty tarpeelliseksi ottaa käyttöön maksu, jotta kansallisille keskuspankeille voidaan hyvittää niiden suorittama selvitystyö. Näin ollen on tarkoituksenmukaista korvata voimassa oleva päätöksen EKP/2001/7 3 artiklan 2 kohdan e alakohta erityissäännöksellä, jossa määrätään maksun edellytyksistä. On tehtävä ero varkaudenestovälineitä käyttämällä euroseteleitä vahingoittaneen yleisön ja ammattimaisten seteleiden käsittelijöiden välillä, joista ainoastaan jälkimmäisiltä tulisi periä maksu ottaen huomioon, että maksua pidetään sopivana keinona kannustaa kaikkia ammattimaisia seteleiden käsittelijöitä käsittelemään varkaudenestovälineitä asianmukaisella tavalla.
- (5) On määritettävä setelien vähimmäismäärä, jonka alittavista vaihdoista maksua ei peritä, jotta välttäisiin vähäisten maksujen perimiseltä vain muutaman setelin vaihtamisesta. Lisäksi, jos euroseteleitä on vahingoittunut suuri määrä varkaudenestovälineiden käytön vuoksi, ne pitäisi esittää vaihdettaviksi vähintään 100 setelin erissä,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

3 artiklan muuttaminen

Päätöksen EKP/2001/7 3 artikla muutetaan sanamuodoltaan seuraavaksi:

"3 artikla

Rikkoutuneiden tai vahingoittuneiden eurosetelien vaihtaminen

1. Rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit voivat pyynnöstä vaihtaa rikkoutuneet tai vahingoittuneet laillisina maksuvälineinä hyväksyttävät eurosetelit 2 kohdassa esitettyjen edellytysten mukaisesti seuraavissa tapauksissa:

- a) kun setelistä on jäljellä yli puolet;
- b) kun setelistä esitetään puolet tai vähemmän, jos esittäjä todistaa, että puuttuvat osat ovat tuhoutuneet.

2. Rikkinäiset tai vahingoittuneet laillisina maksuvälineinä hyväksyttävät eurosetelit vaihdetaan seuraavien edellytysten mukaisesti:

- a) esittäjän henkilöllisyyden tarkistaminen, jos epäillään esittäjän laillista oikeutta seteleiden hallussapitoon tai seteleiden aitoutta;
- b) kirjallinen selvitys siitä, millä tavalla setelit ovat tahraantuneet, likaantuneet tai värjäytyneet;
- c) kirjallinen lausunto seteleiden käyttökelvottomaksi saattamisen syistä ja tavasta, jos ammattimaiset seteleiden käsittelijät kuten luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta 20 päivänä maaliskuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY (*), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2000/28/EY (**), 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määritellyt luottolaitokset (jäljempänä 'luottolaitokset'), arvokuljetusyritykset ja valuutanvaihtopisteet toimittavat lauenneiden varkaudenestolaitteiden värjäymiä seteleitä.

3. Jos kansallinen keskuspankki tietää tai sillä on riittävä syy olettaa, että on tehty rikos tai että setelit ovat tahallisesti rikottuja tai vahingoitettuja, sen on kieltäydyttävä vaihtamasta setelejä.

Jos kansallinen keskuspankki tietää tai sillä on riittävä syy olettaa, että on tehty rikos, se on velvollinen ottamaan kuittia vastaan haltuunsa rikkinaiset tai vahingoittuneet eurosetelit, jotta ne voidaan esittää todisteena toimivaltaisille viranomaisille esitutinnan aloittamista varten tai jo aloitetun esitutinnan tueksi. Elleivät toimivaltaiset viranomaiset toisin pääätä, setelit palautetaan seteleiden esittäjälle esitutinnan päätyttyä, minkä jälkeen ne voidaan esittää uudelleen vaihdettavaksi. Mikäli kansallinen keskuspankki tietää tai sillä on riittävä syy olettaa, että setelit ovat tahallisesti rikottuja tai vahingoitettuja, se ottaa tällaiset setelit haltuunsa, jotta voidaan välttää niiden palautuminen liikkeeseen tai estää se, että seteleiden esittäjä esittäisi ne vaihdettavaksi toisessa kansallisessa keskuspankissa.

(*) EYVL L 126, 26.5.2000, s. 1.

(**) EYVL L 275, 27.10.2000, s. 37.”

2 artikla

3 a artiklan lisääminen

Päätökseen EKP/2001/7 lisätään uusi 3 a artikla, jonka sanamuoto on seuraava:

”3 a artikla

Rikkinaisten tai vahingoittuneiden euroseteleiden vaihtamisesta perittävän maksun käyttöön ottaminen

1. Kansallinen keskuspankki perii ammattimaisilta seteleiden käsittelijöiltä, kuten luottolaitoksilta, arvokuljetusyrityksiltä ja valuutanvaihtopisteiltä maksun, kun nämä pyytävät kansallista keskuspankkia 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti vaihtamaan laillisina maksuvälineinä hyväksyttäviä euroseteleitä, jotka ovat rikkoutuneet tai vahingoittuneet varkaudenestovälineiden käytön vuoksi.
2. Maksuna peritään 10 senttiä jokaisesta rikkinaisestä tai vahingoittuneesta eurosetelistä.
3. Maksu peritään vain, jos kerralla vaihdetaan vähintään 100 rikkinaistä tai vahingoittunutta euroseteliä. Maksu peritään kaikista vaihdetuista seteleistä.
4. Maksua ei peritä siinä tapauksessa, että setelit ovat rikkoutuneet tai vahingoittuneet ryöstön tai varkauden taikka sen yrityksen yhteydessä.”

3 artikla

Loppusäännös

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tehty Frankfurt am Mainissa 3 päivänä joulukuuta 2001.

EKP:n puheenjohtaja

Willem F. DUISENBERG